

Leszek Wojda, Andrzej Staroń, Leszek Wiewióra

Kałów, gm. Pawłów, woj. kieleckie,
St. 2, AZP: 83-68/2

Informator Archeologiczny : badania 23, 87

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

użytkowy bramy stanowił kamienny bruk z kilkoma uskokami które pierwotnie stanowiły oparcie dla poziomo ułożonych belek. Odpowiadały im zapewne belki ustawione pionowo. Zachowały się po nich ślady w postaci odcisków drewna w zaprawie. Do wyjaśnienia pozostał przebieg jednego z jej boków oraz szczegóły budowy poziomu użytkowego i ewentualnie przyczółka mostu.

Z rejonu bramy uzyskano znaczną ilość zabytków, a w tym przede wszystkim przedmioty z żelaza: 244 gwoździe, 24 podkowiaki, 17 podków, 2 noże, 2 groty oraz różnego rodzaju okucia. Do zabytków rzadkich należy dużych rozmiarów chochla-czerpak z żelaza. Obok nich znaleziono 299 fr. ceramiki i 130 wł. kości.

Badania w rejonie bramy będą kontynuowane.

✚ Grodzisk, gm. Grębków woj. siedleckie St. 1 patrz wczesne średniowiecze

Jarocin, woj. kaliskie,
St. 2, AZP: 62-33/19

Muzeum Regionalne w Jarocinie

Badania prowadzili doc. dr hab. Ryszard Grygiel (autor sprawozdania) i mgr Eugeniusz Czarny. Finansował WKZ w Kaliszu. Czwarty sezon badań. Gródek rycerski z drugiego połowy XIII i XIV wieku.

Kontynuowano badania we wschodniej i północnej części siedziby rycerskiej Zarembów. Założono dwa wykopy o powierzchni 31 m². W obu tych kierunkach uchwycono granice zasięgu warstw i umocnień stożka. Zdecydowanie pełną granicę zasięgu zaobserwowano w części północnej, którą po obwodzie wyznaczała intensywna spalenizna (pobrano z tego miejsca węgle drzewne poddano analizie radiowęglowej w Pracowni Radiochemicznej Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi, jej wynik brzmi: AD 1300 ± 90). Mniej jasno rysuje się granica wschodnia, gdzie warstwy osypiskowe spłynęły lub zostały splantowane po stoku. Wydobyto dość liczne jeszcze materiały datowane od połowy XIII do końca XIV w.: ceramika i przedmioty żelazne (m. in. dwie ostrogi z gwiaździstym bodźcem, dwa fragmenty surzemion, dwa wędzidła, podkowa końska oraz sierp opatrzony znakami kowalskimi).

W badanej części północnej wystąpił czytelny fragment fosy, nad którą usypana została grobla zbudowana z gruzu cegieł gotyckich i kafli, pochodzących z częściowej rozbiórki murowanej budowli gotyckiej prawdopodobnie w połowie XVII w. Z zabytków ruchomych na szczególną uwagę zasługują kafle, odkryte w liczbie kilkuset fragmentów. Są to kafle płytowe z polewą zmętniałą i przezroczystą o barwach zieleni i oliwkowej. Na wielu okazach kafli środkowych pieca, niekiedy prawie kompletnie zachowanych, występują motywy zdobnicze o tematyce biblijnej (np. kuszenie Adama i Ewy, Jonasz z rybą), dworskiej (np. scena z tańczącym niedźwiedziem), a także bardzo bogatej heraldyce (seria herbów rycerskich, m. in. Doliwa, Zaremba, Łódzia, Godziemba, Ogończyk, Rawicz, Odrowąż oraz wizerunki orła w koronie i bez). Kafle datowane są na drugą połowę XV w. i stanowią obecnie najbogatszą kolekcję kafli późnogotyckich w Wielkopolsce.

Materiały z badań przechowywane są w Muzeum Regionalnym w Jarocinie.

Badania będą kontynuowane.

Kałków, gm. Pawłów,
woj. kieleckie,
St. 2, AZP: 83-68/2

Wojewódzki Ośrodek Archeologiczno-Konserwatorski w Kielcach

Badania prowadził zespół w składzie: dr Leszek Wojda, mgr Andrzej Staroń i mgr Leszek Wiewióra (autor notatki). Finansował WOAK w Kielcach. Pierwszy sezon badań. Relikty budynku mieszkalnego z XVI bądź XVII w., ślady osadnicze z późnego okresu halszackiego i okresu lateńskiego.

Badania podjęto na zlecenie WOAK w Kielcach w związku z budową — na tym terenie — zbiornika wodnego „Wiócy”. Miały one charakter ratowniczo-rozpoznawczy. Wykonano 33 odwierty oraz przebadano metodą wykopaliskową powierzchnię 35 m². Odsłonięto pozostałości spalonego, drewnianego budynku mieszkalnego o nieustalonej konstrukcji (zrębowej, ryglowej lub szachulcowej) ze ścianami najprawdopodobniej obmazywanymi gliną, przy czym uchwycono jedynie jego północną i południową granicę. Rozpoznanie pełnego zarysu obiektu nie było możliwe ze względu na sprzeciw użytkownika ziemi w obrębie stanowiska. Duża ilość ceramiki stołowej, polewanej oraz ze śladami malatury i angobowania (54,9% zbioru ceramiki nowożytniej) wydaje się wskazywać, że mamy do czynienia z obiektem typu „pańskiego” z XVI lub XVII w. Ponieważ tereny wsi Kałków należały wówczas do biskupów krakowskich można domniemywać, że omawiany obiekt mieszkalny związany był z osobą zarządzającą włością kałkowską w imieniu biskupa krakowskiego. W partii fundamentowej budynku oraz w warstwach leżących niżej, w tym w kolistej jamie o średnicy ok. 170 cm, znaleziono kilkadziesiąt ułamków ceramiki pradziejowej należących do kultury łużyckiej i datowanych na późny okres halszacki i wczesny okres lateński oraz do kultury przeworskiej ze środkowego i późnego okresu lateńskiego. Łącznie zainwentaryzowano 846 przedmiotów zabytkowych, głównie ceramiki naczyniowej, wśród których dominuje ceramika nowożytna 91,1% zbioru.

Materiały z badań wraz z dokumentacją znajdują się w WOAK Kielce.

Badania nie będą kontynuowane.